

EBA/GL/2021/07

13. julij 2021

Smernice

o merilih za uporabo vhodnih podatkov v
modelu za merjenje tveganj iz
člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013

1. Obveznosti glede skladnosti in poročanja

Vloga teh smernic

1. Dokument vsebuje smernice, izdane v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010¹. V skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 si morajo pristojni organi in finančne institucije na vsak način prizadevati, da upoštevajo smernice.
2. V smernicah je predstavljeno stališče organa EBA o ustreznih nadzorniških praksah v evropskem sistemu finančnega nadzora oziroma o tem, kako bi bilo treba izvajati zakonodajo Unije na določenem področju. Pristojni organi iz člena 4(2) Uredbe (EU) št. 1093/2010, katerim so smernice namenjene, bi jih morali upoštevati tako, da jih ustrezno vključijo v svoje prakse (npr. s spremembo svojega pravnega okvira ali nadzorniških postopkov), vključno z deli, kjer se priporočila nanašajo predvsem na institucije.

Zahteve glede poročanja

3. Pristojni organi morajo v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 do (31.10.2021) organ EBA uradno obvestiti, ali ravnajo oziroma ali nameravajo ravnati v skladu s temi smernicami, ali pa mu sporočiti razloge za njihovo neupoštevanje. Če pristojni organi do tega roka ne bodo poslali uradnega obvestila, bo organ EBA štel, da smernic ne upoštevajo. Uradna obvestila je treba poslati na obrazcu, ki je na voljo na spletišču organa EBA, na elektronski naslov compliance@eba.europa.eu z navedbo sklica „EBA/GL/2021/07“. Predložiti jih morajo osebe, ki so ustrezno pooblaščen za poročanje o skladnosti v imenu svojih pristojnih organov. Organu EBA je treba sporočiti tudi vsako spremembo stanja glede upoštevanja smernic.
4. Uradna obvestila bodo v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 objavljena na spletišču organa EBA.

¹ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

2. Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitev pojmov

Predmet urejanja

5. V teh smernicah so določena merila za uporabo vhodnih podatkov v modelu za merjenje tveganj iz člena 325bc v skladu s členom 325bh(3) Uredbe (EU) št. 575/2013.

Področje uporabe

6. Te smernice se uporabljajo v zvezi z dovoljenjem za institucije za uporabo alternativnih notranjih modelov v skladu s poglavjem 1 naslova IV dela 3 Uredbe (EU) št. 575/2013 in zlasti za zagotavljanje skladnosti z zahtevami iz člena 325bh navedene uredbe.
7. Pristojni organi bi morali te smernice uporabljati v skladu z ravniyo uporabe iz naslova II Uredbe (EU) 575/2013.

Naslovniki

8. Te smernice so naslovljene na pristojne organe, kot so opredeljeni v točkah i–iv člena 4(2) Uredbe (EU) št. 1093/2010, in finančne institucije, kot so opredeljene v členu 4(1) Uredbe (EU) št. 1093/2010.

Opredelitve pojmov

9. Če ni določeno drugače, imajo izrazi v teh smernicah enak pomen kot izrazi, ki se uporabljajo in so opredeljeni v Uredbi (EU) št. 575/2013.

3. Izvajanje

Datum začetka uporabe

10. Te smernice se začnejo uporabljati 1. januarja 2022.

4. Merila za uporabo vhodnih podatkov v modelu za merjenje tveganj iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013

11. Vhodni podatki, ki jih uporabi institucija v modelu za merjenje tveganj iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013, bi morali imeti vse naslednje značilnosti:

- (a) točnost, kot je podrobneje opredeljeno v oddelku 4.1;
- (b) ustreznost, kot je podrobneje opredeljeno v oddelku 4.2;
- (c) dovolj pogosto posodobljenost, kot je podrobneje opredeljeno v oddelku 4.3;
- (d) popolnost, kot je podrobneje opredeljeno v oddelku 4.4.

4.1 Točnost vhodnih podatkov

12. Za zagotovitev točnosti vhodnih podatkov iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013 bi morale institucije izpolnjevati zahteve iz odstavkov 13, 14 in 15. Poleg tega bi morale biti po potrebi izpolnjene tudi vse naslednje zahteve:

- (a) zahteve za vhodne podatke iz tekočega obdobja iz člena 325bc(3)(c) Uredbe (EU) št. 575/2013, kot je podrobneje opredeljeno v oddelku 4.1.1;
- (b) zahteve za vhodne podatke iz opredeljenega obdobja finančnega stresa iz člena 325bc(2)(c) Uredbe (EU) št. 575/2013, kot je podrobneje opredeljeno v oddelku 4.1.2;
- (c) zahteve za vhodne podatke, uporabljene v približkih beta ali drugih pristopih za naključno ustvarjanje podatkov za določitev scenarijev prihodnjih šokov, kot je podrobneje opredeljeno v oddelku 4.1.3;
- (d) zahteve za vhodne podatke, uporabljene za določeni dejavnik tveganja, pridobljen z združitvijo dveh ali več dejavnikov tveganja, ki so lahko vključeni v notranji model institucije ali pa ne, kot je podrobneje opredeljeno v oddelku 4.1.4.

13. Pretekli podatki, uporabljeni za umeritev vhodnih podatkov iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013, bi morali točno odražati cene, ki so ugotovljene ali kotirajo na trgu.

14. Vhodni podatki iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013 bi morali točno odražati lastnosti porazdelitve dejavnikov tveganja, na katere se nanašajo scenariji prihodnjih šokov.
15. Vhodni podatki iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013 bi morali točno odražati strukturo odvisnosti med porazdelitvami dejavnikov tveganja, na katere se nanašajo scenariji prihodnjih šokov.

4.1.1 Vhodni podatki iz tekočega obdobja

16. Institucije bi morale za izpolnitev zahteve iz odstavka 12 za vhodne podatke iz tekočega obdobja iz člena 325bc(3)(c) Uredbe (EU) št. 575/2013 ravnati po pristopu iz odstavka 17 ali pristopu iz odstavka 18.
17. Pri prvem pristopu bi morale institucije vhodne podatke iz tekočega obdobja iz člena 325bc(3)(c) Uredbe (EU) št. 575/2013 uskladiti z enimi od naslednjih podatkov:
 - (a) ustreznimi podatki, izpeljanimi iz preverljivih cen, kot je opredeljeno v regulativnih tehničnih standardih, sprejetih v skladu s členom 325be Uredbe (EU) št. 575/2013;
 - (b) ustreznimi podatki, uporabljenimi v sistemih trgovalnih enot in zalednih služb institucij.
18. Pri drugem pristopu bi morale institucije cene, pridobljene z njihovim notranjim modelom za merjenje tveganj na podlagi vhodnih podatkov iz tekočega obdobja, iz člena 325bc(3)(c) Uredbe (EU) št. 575/2013, uskladiti z enimi od naslednjih cen:
 - (a) preverljivimi cenami, kot so opredeljene v regulativnih tehničnih standardih, sprejetih v skladu s členom 325be Uredbe (EU) št. 575/2013;
 - (b) cenami, ki jih zagotovijo sistemi trgovalnih enot in zalednih služb institucij.

Za izvedbo uskladitve iz tega odstavka bi moral biti rezultat te uskladitve razumno usklajen z rezultatom, ki bi bil dobljen z izvedbo uskladitve iz odstavka 17.

19. Kadar uskladitev iz odstavkov 17 in 18 z vhodnimi podatki ni mogoče izvesti, bi morale institucije za namene odstavka 17 uporabiti pretekle podatke, uporabljene za umeritev teh vhodnih podatkov, za namene odstavka 18 pa cene, ki izhajajo iz teh preteklih podatkov.
20. Institucije bi morale v okviru evidence, ki jo vodijo, da dokažejo svojo skladnost z zahtevami teh smernic, dokumentirati svoje pristope k uskladitvam iz odstavkov 17 do 19, po potrebi vključno z razlogi za uporabo odstavka 19.
21. Institucije bi morale za izpolnitev zahteve iz odstavka 14 za vhodne podatke iz tekočega obdobja iz člena 325bc(3)(c) Uredbe (EU) št. 575/2013 oceniti, da ni pomembne razlike med

nestanovitnostjo dejavnika tveganja, ocenjenega na podlagi navedenih vhodnih podatkov, in nestanovitnostjo tega dejavnika tveganja, ocenjenega na podlagi enih od naslednjih cen:

- (a) preverljivih cen, kot so opredeljene v regulativnih tehničnih standardih, sprejetih v skladu s členom 325be Uredbe (EU) št. 575/2013;
- (b) cen, uporabljenih v sistemih trgovalnih enot in zalednih služb institucij.

22. Institucije bi morale za izpolnitev zahteve iz odstavka 15 za vhodne podatke iz tekočega obdobja iz člena 325bc(3)(c) Uredbe (EU) št. 575/2013 oceniti, da ni pomembne razlike med korelacijami med dejavniki tveganja, ocenjenimi na podlagi navedenih vhodnih podatkov, in korelacijami med temi dejavniki tveganja, ocenjenimi na podlagi enih od naslednjih cen:

- (a) preverljivih cen, kot so opredeljene v regulativnih tehničnih standardih, sprejetih v skladu s členom 325be Uredbe (EU) št. 575/2013;
- (b) cen, uporabljenih v sistemih trgovalnih enot in zalednih služb institucij.

23. Za namene uskladitev in ocen iz odstavkov 17, 18, 21 in 22 bi morale institucije uporabiti podatke ali preverljive cene iz točke (a) odstavka 17, točke (a) odstavka 18, točke (a) odstavka 21 in točke (a) odstavka 22, kadar ima institucija na voljo zadostno število preverljivih cen z vrednostjo cene za točno izvedbo uskladitev in ocen. Kadar preverljive cene niso na voljo ali kadar število preverljivih cen z vrednostjo cene, ki jih ima na voljo institucija, ne zadostuje za točno izvedbo navedenih uskladitev in ocen, bi morale institucije uporabiti podatke ali cene, uporabljene ali zagotovljene v sistemih trgovalnih enot in zalednih služb institucij, kot je navedeno v točki (b) odstavka 17, točki (b) odstavka 18, točki (b) odstavka 21 in točki (b) odstavka 22.

24. Institucije bi morale oceno iz odstavkov 17, 18, 21 in 22 izvesti vsaj četrtletno ali pogosteje, kadar to zahtevajo razširitve in spremembe notranjih modelov.

4.1.2 Vhodni podatki iz opredeljenega obdobja finančnega stresa

25. Vhodni podatki iz opredeljenega obdobja finančnega stresa iz člena 325bc(2)(c) Uredbe (EU) št. 575/2013 bi se morali umeriti na pretekle podatke iz neprekinjenega 12-mesečnega obdobja finančnega stresa, ki ga opredeli institucija v skladu z navedenim členom. Kadar institucije za umeritev navedenih vhodnih podatkov izjemoma uporabijo približek podatkov iz opredeljenega obdobja finančnega stresa, da bi izrazile učinek bistvenih sprememb značilnosti finančnih instrumentov v primerjavi z značilnostmi, ki so prevladovali v opredeljenem obdobju finančnega stresa, bi morale za vhodne podatke, pridobljene pri tem pristopu, šteti, da so točni samo, kadar so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (a) ta pristop podpirajo prepričljivi empirični dokazi in objektivni podatki, ki utemeljujejo uporabo približka podatkov za umeritev navedenih vhodnih podatkov;

- (b) navedeni vhodni podatki točno odražajo spremembe cen podobnih instrumentov v opredeljenem obdobju finančnega stresa;
- (c) navedeni vhodni podatki ne podcenjujejo tveganja.

4.1.3 Vhodni podatki, uporabljeni v približkih beta ali drugih pristopih za naključno ustvarjanje podatkov

26. Kadar institucija za določitev scenarijev prihodnjih šokov uporabi približke beta ali druge pristope za naključno ustvarjanje podatkov, bi se morali za zagotovitev točnosti vhodnih podatkov, uporabljenih v navedenih približkih beta ali drugih pristopih za naključno ustvarjanje podatkov, vrednosti koeficientov beta ali parametrov pristopov za naključno ustvarjanje podatkov določiti izključno na podlagi vhodnih podatkov, umerjenih na pretekle podatke iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013. Kadar institucija vrednosti koeficientov beta ali parametrov pristopov za naključno ustvarjanje podatkov izjemoma ne določi izključno na podlagi navedenih vhodnih podatkov, temveč so izvedene prilagoditve vrednosti navedenih koeficientov beta ali parametrov, bi se moralo šteti, da so vhodni podatki, uporabljeni v teh približkih beta ali drugih pristopih za naključno ustvarjanje podatkov, točni samo, kadar so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
- (a) koeficientov beta ali parametrov pristopov za naključno ustvarjanje podatkov ni mogoče določiti izključno na podlagi vhodnih podatkov, umerjenih na pretekle podatke iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013;
 - (b) institucija v svojih politikah opiše metodologijo, uporabljeno v tem primeru za pridobitev vrednosti koeficientov beta ali parametrov pristopov za naključno ustvarjanje podatkov, vključno z vsemi prilagoditvami vrednosti koeficientov beta ali parametrov, določenih izključno na podlagi vhodnih podatkov, umerjenih na pretekle podatke iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013;
 - (c) izbrane vrednosti za koeficiente beta ali parametre pristopov za naključno ustvarjanje podatkov ne podcenjujejo tveganja.

4.1.4 Vhodni podatki, uporabljeni za kombinacije dejavnikov tveganja

27. Kadar je bil določen dejavnik tveganja v notranjem modelu institucije pridobljen z združitvijo dveh ali več dejavnikov tveganja, ki so lahko vključeni v notranji model institucije ali pa ne, in institucija združi vhodne podatke, ki ustrezajo navedenim dejavnikom tveganja, da pridobi vhodne podatke, ki ustrezajo določenemu dejavniku tveganja v notranjem modelu, bi se moralo šteti, da so pridobljeni vhodni podatki točni samo, kadar združeni vhodni podatki ustrezajo dejavnikom tveganja, ki so ali ki bi opravili oceno primernosti za modeliranje iz člena 325be Uredbe (EU) št. 575/2013.

28. Kadar je bil določeni dejavnik tveganja v notranjem modelu institucije pridobljen z ekstrapoliranjem iz dejavnikov tveganja, ki so lahko vključeni v notranji model institucije ali pa ne, vhodni podatki za določeni dejavnik tveganja v notranjem modelu pa so pridobljeni z ekstrapoliranjem iz vhodnih podatkov, ki ustrezajo navedenim dejavnikom tveganja, bi se morale šteti, da so pridobljeni vhodni podatki točni samo, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
- (a) ekstrapolacija temelji na vhodnih podatkih najbližjega dejavnika tveganja, primerne za modeliranje, v vsaki razsežnosti določenega dejavnika tveganja;
 - (b) ekstrapolacija temelji na vhodnih podatkih vsaj dveh dejavnikov tveganja, primernih za modeliranje, za vsako razsežnost določenega dejavnika tveganja;
 - (c) vhodni podatki, ki ustrezajo obema dejavnikoma tveganja, primernima za modeliranje, iz točke (b), vključno z vhodnimi podatki najbližjega dejavnika tveganja, primerne za modeliranje, niso pridobljeni z njihovo ekstrapolacijo.
29. Za namen odstavka 28 najbližji dejavnik tveganja pomeni dejavnik tveganja, ki je v skladu z regulativnimi tehničnimi standardi, sprejetimi v skladu s členom 325be Uredbe (EU) št. 575/2013, razporejen v eno od naslednjih skupin:
- (a) v isto skupino kot ekstrapolirani dejavnik tveganja, kadar ekstrapolirani dejavnik tveganja ni edini dejavnik tveganja v skupini;
 - (b) v skupino, ki je sosednja skupini ekstrapoliranega dejavnika tveganja, kadar je ekstrapolirani dejavnik tveganja edini dejavnik tveganja v skupini.

4.2 Ustreznost vhodnih podatkov

30. Vhodni podatki iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013 bi morali po potrebi zajemati obe vrsti spodaj navedenih tveganj:
- (a) splošna tržna tveganja, kot je podrobneje opredeljeno v oddelku 4.2.1;
 - (b) posebna tržna tveganja, kot je podrobneje opredeljeno v oddelku 4.2.2.
31. Institucije bi morale izvesti analize, podprte s prepričljivimi empiričnimi dokazi in objektivnimi podatki, da dokažejo, da vhodni podatki, uporabljeni za določeni dejavnik tveganja, zajemajo vsa pomembna splošna oziroma posebna tržna tveganja, povezana z navedenim dejavnikom tveganja. Institucije bi morale te analize dokumentirati v okviru evidence, ki jo vodijo, da dokažejo svojo skladnost z zahtevami teh smernic.

4.2.1 Vhodni podatki, ki zajemajo splošna tržna tveganja

32. Kadar se za umeritev vhodnih podatkov iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013 uporabijo pretekli podatki iz tržnih indeksov ali drugi pretekli podatki o skupnih značilnostih različnih instrumentov, bi se morali za predstavitev splošnih tržnih tveganj izbrati pretekli podatki, ki so konceptualno ustrezni in se dosledno uporabljajo za navedene instrumente.
33. Kadar institucije za določitev scenarijev prihodnjih šokov uporabijo približke beta ali druge pristope za naključno ustvarjanje podatkov, bi morale z empiričnimi dokazi dokazati, da vhodni podatki, uporabljeni za določitev vrednosti koeficientov beta ali parametrov pristopov za naključno ustvarjanje podatkov, ustrezno zajemajo splošna tržna tveganja. Taki empirični dokazi bi morali vključevati statistična merila, ki izražajo ustreznost približkov beta ali drugih pristopov za naključno ustvarjanje podatkov. Institucije bi morale analize, opravljane v skladu s tem odstavkom, dokumentirati v okviru evidence, ki jo vodijo, da dokažejo svojo skladnost z zahtevami teh smernic.

4.2.2 Vhodni podatki, ki zajemajo posebna tržna tveganja

34. Vhodni podatki iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013 bi morali omogočati zajetje pomembnih posebnih tveganj, vključno s posameznimi tveganji osnove in pomembnimi idiosinkratičnimi razlikami med pozicijami, ki so si podobne, vendar niso enake.
35. Kadar institucije za določitev scenarijev prihodnjih šokov uporabijo približke beta ali druge pristope za naključno ustvarjanje podatkov, bi morale z empiričnimi dokazi dokazati, da vhodni podatki, uporabljeni za določitev vrednosti koeficientov beta ali parametrov pristopov za naključno ustvarjanje podatkov, ustrezno zajemajo posebna tržna tveganja. Kadar se sprejmejo predpostavke, da preostanki iz približkov beta ali drugih pristopov za naključno ustvarjanje podatkov niso korelirani, bi morali empirični dokazi iz predhodnega stavka vključevati utemeljitev teh predpostavk. Institucije bi morale analize, opravljane v skladu s tem odstavkom, dokumentirati v okviru evidence, ki jo vodijo, da dokažejo svojo skladnost z zahtevami teh smernic.

4.3 Pogostost posodabljanja vhodnih podatkov

36. Institucije bi morale pretekle podatke iz člena 325bc(3)(c) Uredbe (EU) št. 575/2013, ki jih uporabijo za umeritev vhodnih podatkov iz tekočega obdobja, v skladu z navedenim členom posodabljati pogostejše kot mesečno, kadar bi mesečno posodabljanje teh podatkov lahko povzročilo netočno oceno tržnega tveganja zadevnih pozicij.

37. Kadar institucije za določitev scenarijev prihodnjih šokov uporabijo približke beta ali druge pristope za naključno ustvarjanje podatkov, bi morale koeficiente beta ali parametre pristopov za naključno ustvarjanje podatkov ponovno umeriti vsaj enkrat mesečno.

4.4 Popolnost vhodnih podatkov

38. Institucije bi morale imeti vzpostavljene postopke za pravočasno pridobitev preteklih podatkov za umeritev vhodnih podatkov iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013 iz alternativnih virov podatkov, če pretekli podatki iz virov podatkov, ki jih po navadi uporabljajo, niso na voljo.
39. Institucije bi morale sprejeti jasne politike in postopke za nadomestitev manjkajočih ali nedoslednih vrednosti v časovnem nizu preteklih podatkov in vhodnih podatkov iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013, vključno s politikami za preverjanje, ali je taka nadomestitev manjkajočih ali nedoslednih vrednosti združljiva z zahtevami iz odstavkov 13 do 16, 21 in 22.
40. Institucije bi morale zagotoviti, da podatki niso filtrirani in da vrednosti, ki ustrezajo velikim spremembam, niso izključene iz časovnega niza preteklih podatkov in vhodnih podatkov iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013, razen če filtrirani podatki ali izključene vrednosti ustrezajo napačnim ali nedoslednim podatkom ali vrednostim.
41. Kadar se za dejavnik tveganja uporabijo interpolirane ali ekstrapolirane vrednosti kot nadomestilo za manjkajoče ali nedosledne vrednosti v vhodnih podatkih iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013, bi morale interpolirane ali ekstrapolirane vrednosti ustrezno predstavljati manjkajoče vrednosti, ne glede na uporabljeno interpolacijsko ali ekstrapolacijsko metodologijo.
42. Kadar se za dejavnik tveganja uporabijo interpolirane ali ekstrapolirane vrednosti na podlagi vhodnih podatkov, ki ustrezajo drugim dejavnikom tveganja, ki so lahko vključeni v notranji model institucije ali pa ne, kot nadomestilo za manjkajoče ali nedosledne vrednosti v vhodnih podatkih iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013, bi morale te interpolirane ali ekstrapolirane vrednosti temeljiti na vhodnih podatkih, ki ustrezajo dejavnikom tveganja, ki so ali ki bi opravili oceno primernosti za modeliranje iz člena 325be navedene uredbe.
43. Kadar se za dejavnik tveganja kot nadomestila za manjkajoče ali nedosledne vrednosti v vhodnih podatkih iz člena 325bc Uredbe (EU) št. 575/2013 uporabijo ekstrapolirane vrednosti na podlagi vhodnih podatkov, ki ustrezajo drugim dejavnikom tveganja, ki so lahko vključeni v notranji model institucije ali pa ne, bi morale te ekstrapolirane vrednosti temeljiti na vhodnih podatkih, ki izpolnjujejo pogoje iz točk (a) do (c) odstavka 28.